

СОВЕТ НИЖНЕСУНЬСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул.К.Маркса, д.18а, с. Нижняя Сунь,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422158

тел.(факс): (85563) 3-01-41; e-mail: : NSun.Mam@tatar.ru, www:mamadysh.tatarstan.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ТҮБӘН СОН АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

К.Маркс ур., 18а нче йорт, Түбән Сон авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422158

Решение
17 сентябрь 2018 ел

Карар
№3-36

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Сон авыл
жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмә

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 06 октябрдәге 131 -ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45 - ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Сон авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Сон авыл жирлеге Советы **КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Сон авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне расларга (теркәлеп килә) .
2. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Сон авыл жирлеге Советының 2005 елның 10 декабрдә кабул ителгән «муниципаль берәмлек Советы депутаты статусы турында»гы 3-4 номерлы карары үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Сон авыл жирлегенең махсус мәгълүмат стендларында, Мамадыш муниципаль районының <http://mamadysh.tatarstan.ru> рәсми сайтында, Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштырырга.

Мамадыш муниципаль районы
Түбән Сон авыл жирлеге башлыгы,
Совет рәисе

Р.Ш.Гафиятуллин/

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Сон авыл
җирлеге Советы депутаты статусы турында
Нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Сон авыл җирлеге Советы депутаты статусын, хокукларын һәм бурычларын, шулай ук үзенә караган вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга бәйле хокукый һәм социаль гарантияләр, чикләүләр һәм җаваплылык билгели. Депутат үз статусын депутат вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга бәйле булмаган эшчәнлек өчен файдаланырга хокуклы түгел.

Статья 1. Депутат статусының хокукый нигезе

1. Район Советы депутаты статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль берәмлек Уставы (алга таба - Җирлек Уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Депутат-бер мандатлы сайлау округы буенча муниципаль сайлауларда җирлек Советына сайланган Россия Федерациясе гражданы һәм Советта Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм муниципаль норматив хокукый актларда каралган вәкиллеке һәм башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вәкил.

3. Депутат үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, җирлек Уставына һәм муниципаль норматив хокукый актларга, шулай ук сайлаучылар мәнфәгатьләренә таяна.

4. Депутат вәкаләтләр башка затка тапшырылырга тиеш түгел.

Статья 2. Депутат статусы белән бәйле чикләүләр

Депутат статусы белән бәйле чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә.

Статья 3. Депутат вәкаләтләр вакыты

1. Депутат вәкаләтләр вакыты Җирлек Уставы белән билгеләнә һәм ике елдан да ким һәм 5 елдан артык булмаска тиеш.

2. Депутат вәкаләтләре чоры Жирлек Советы депутаты булып сайланган көннән башлана һәм, әлеге Законның 4 статьясында каралган очрактардан гайре, яна чакырылыш Жирлек Советы эше башланган көннән туктатыла.
3. Жирлек Советы депутаты, Жирлек Уставында билгеләнгән очрактардан тыш, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән берләштереп, даими нигездә эшли.
4. Район Советы депутатына Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, Район уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәмин ителә.

Статья 4. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре түбәндәге очрактарда вакытыннан алда туктатыла:
  - 1) үлем;
  - 2) үз теләге белән отставка;
  - 3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылса;
  - 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
  - 5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;
  - 6) Россия Федерациясеннән даими яшәү урынына чыгу;
  - 7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы чит дәүләт органнарына сайланырга, аларга чит дәүләт гражданлыгы алырга йә яшәүгә рөхсәт яисә Россия Федерациясе гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булып тормаган чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документ яисә башка документ алырга хокукы, аның нигезендә чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы;
  - 8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;
  - 9) Жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
  - 10) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама;
  - 11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә үтәмәү;
  - 12) «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп торы турында» 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмнәр) ачуны һәм счетлары

(кертемнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 07 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, бурычларны үтәмәү;»;

13) федераль законнарда билгеләнгән башка очракларда.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1-8, 10 пунктларында күрсәтелгән очракларда район Советы депутаты вәкаләтләрен туктату турында карар Жирлек Советы тарафыннан кабул ителә, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча, ә бу нигез Жирлек Советы утырышлары арасында барлыкка килгән очракта - шундый нигез барлыкка килгән көннән соң өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 9 пункттында каралган очракта Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре жирлек Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган көннән туктатыла.

4. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, депутатны өстәмә сайлаулар федераль закон, Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә билгеләнә.

5. Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) Жирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн - әлеге гаризаның Жирлек Советына кергән көне.

Статья 5. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе

Депутатның үз шәхесен һәм вәкаләтләрен раслый торган документ булган таныклыгы, шулай ук ул үз вәкаләтләре чоры дәвамында куллана торган күкрәк билгесе бар.

Статья 6. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартлары

Депутат, Жирлек Уставы тарафыннан билгеләнгән очраклардан тыш, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

Статья 7. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:

- жирлек Советы утырышларында катнашу;

- жирлек Советы комиссияләре эшендә катнашу;

- дәүләт хакимияте органнарының вазыйфаи затларына мөрәжәгать итү,

дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә оешмалар

житәкчеләренә, жирлекләр карамагындагы мәсьәләләргә караган иҗтимагый берләшмәләргә мөрәҗәгать итү;

-депутат таләбе кертү;

- жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган жирлек хокукий актлары проектларын эшләүдә катнашу;

- Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы тәртибендә жирлек Советы тарафыннан кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;

- жирлек сайлаучылары белән очрашулар, аларның мөрәҗәгатьләре белән эшләү, аларның эшчәнлегә һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегә турында мәгълүмат бирү;

-жирле референдумнар, ачык тыңлаулар (жәмәгать тыңлаулары), жылышлар, конференцияләр һәм сораштырулар оештыруда һәм үткәрүдә катнашу;

- территорияль иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Уставы белән каралган башка формаларда да башкара ала.

Статья 8. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлаучылар, шулай ук аның сайлау округы территориясендә урнашкан предприятие, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар алдында җаваплы һәм алар алдында хисап тотта.

3. Депутат сайлаучылар алдында үз эше буенча елга бер тапкыр хисап тотта, Жирлек Советы эше турында даими хәбәр итә, шулай ук кимендә айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

4. Депутат сайлаучылар мәнфәгатьләрен хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча чаралар күрә, алардан кERGән тәкъдимнәрне, гаризаларны һәм шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре кысаларында аларда булган мәсьәләләрне дәрәс хәл итүгә ярдәм итә; гражданны кабул итә; жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм иҗтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә.

5. Жирлек депутаты сайлаучылар белән очрашулар биналарда, махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук йорт эчендәге территорияләрдә үткәрелә. Бу очракта аларны үткәрү тормышны тәмин итү, транспорт яки социаль инфраструктура, элемент объектлары эшчәнлегә бозылуга, жәяүлеләрнең һәм (яисә) транспорт чараларының хәрәкәтенә комачауларга йә гражданны торак урыннарына яки транспорт яисә социаль инфраструктура объектларына керүенә комачау итмәскә тиеш. Шулай ук вакытта Жирлек Советы депутаты күрсәтелгән органнарда аларны уздыру датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

6. Жирлек Советы депутатының халык алдында үткәрелә торган чара формасында сайлаучылар белән очрашулары жылышлар, митинглар,

демонстрациялар, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

7. Жирлек Советы депутатының жылышылар, митинглар, демонстрациялар, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган гавами чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә уздыруга каршылык күрсәтү Россия Федерациясе законнары нигезендә административ жаваплылыкка китерә.

Статья 9. Депутатның сайлаучылар алдында жаваплылыгы

1. Депутатның сайлаучылар алдында жаваплылыгы үз сайлаучыларының ышанычын югалту нәтижәсендә барлыкка килә.

2. Сайлаучыларның ышанычын югалткан депутат сайлаучылар тарафыннан гамәлдәге законнар, Жирлек Уставы нигезендә һәм тәртиптә чакыртып алынырга мөмкин.

3. Депутатны чакыртып алу нигезләре булып депутатның конкрет хокукка каршы карарлары яисә гамәлләре (гамәл кылмау) тора, ул сайлаучыларның үзенә ышаныч уята һәм депутатлык бурычларын депутат статусына һәм Россия Федерациясе Конституциясенә, Татарстан Республикасы Конституциясенә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукый актларының, жирлек Уставының һәм башка муниципаль норматив хокукый актларның үтәлмәвендә чагыла.

4. Жирлек Советы депутаты чакыртып алу буенча тавыш бирү Халык инициативасы белән үткәрелә һәм, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып, жирле референдум үткәрү өчен законда билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

5. Жирлек Советы депутаты чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздырганда, чакыртып алу өчен нигез буларак күрсәтелә торган мәсьәләләр уңаеннан сайлаучыларга аңлатмалар бирү максатларында инициатив төркем белән бертигез нигезләрдә агитация алып бару хокукына ия.

6. Әгәр чакыртып алу өчен тиешле сайлау округында теркәлгән сайлаучыларның кимендә яртысы тавыш бирсә, Жирлек Советы депутаты чакыртып алынган дип санала.

Статья 10. Депутатның Жирлек Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Жирлек Советы утырышларында шәхсән катнаша.

2. Депутатка жирлек советы утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр ителә, шулай ук Совет Регламенты нигезендә әлегә мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны ала.

3. Депутат хокуклы:

- Жирлек Советында сайлау һәм тиешле вазыйфаларга сайланырга;

- Жирлек Советы тарафыннан төзелә торган органнар һәм Жирлек Советы тарафыннан сайлап куела яисә билгеләнә торган вазыйфай затлар кандидатуралары мәсьәләләре буенча фикер әйтергә;
- Жирлек Советына карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;
- Жирлек Советының хокукый актлары проектларын аның утырышларында карау өчен кертергә;
- көн тәртибендә, карау тәртибендә һәм тикшерелә торган мәсьәләләрнең асылында тәкъдимнәр һәм искәرمәләр кертергә, карарларның проектларына һәм Жирлек Советының башка актларына төзәтмәләр кертергә;
- Жирлек Советы утырышында теләсә кайсы органның яисә Жирлек Советы карамагындагы вазыйфай затның чираттан тыш хисабын яисә мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;
- билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;
- Жирлек Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданның мөрәжәгатьләрен игълан итү.

Статья 11. Депутатның норма чыгару инициативасы хокукы

1. Депутат Советка кертү рәвешендә гамәлгә ашырыла торган норма чыгару инициативасы хокукына ия:
  - 1) Совет карарлары проектлары;
  - 2) Совет карарларына үзгәрешләр кертү турында, шулай ук Совет карарларының үз көчләрен югалтуын тану турында карар проектлары;
  - 3) Совет карарлары проектларына төзәтмәләр.
2. Депутат тарафыннан норма чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру тәртибе Жирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

Статья 12. Депутатның беренче чиратта кабул ителүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлегә мәсьәләләре буенча тиешле жирлек территориясендә жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләре тарафыннан беренче чиратта кабул итү хокукыннан файдалана.

Статья 13. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль предприятиеләрдән һәм учреждениеләрдән һәм аларның вазыйфай затларыннан депутат эшчәнлегә белән бәйле, закон тарафыннан саклана торган яшерен мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу хокукына ия.

Статья 14. Депутат мөрәжәгатьләрен карау

1. Депутат телдән яисә язмача дәүләт хезмәтенә мөрәжәгать итәргә хокукы

оештыру-хокукый формаларына карамастан, жирле үзидарэ органнары, оешмалар, ижтимагый берләшмэлэр, депутат эшчэнлеге мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфаи затларга мөрәжәгать итәләр.

2. Жирле үзидарэ органнары, муниципаль предприятиеләр һәм депутат эшчэнлеге мәсьәләләре буенча мөрәжәгать иткән учреждениеләр һәм аларның вазыйфаи затлары депутатка аның мөрәжәгатенә җавап бирергә яки мөрәжәгать алган көннән соң соратып алына торган документларны яки белешмәләрне, әгәр ул өстәмә өйрәнүне яисә тикшерүне таләп итмәсә, 15 көн эчендә бирергә тиеш.

3. Депутат мөрәжәгате белән бәйлә рәвештә үткәрү кирәк булган очракта вазыйфаи затлар һәм әлегә статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән житәкчеләр нинди дә булса мәсьәләләрне өстәмә тикшерү яисә өстәмә өйрәнү өчен, бу хакта депутатка 15 көн эчендә хәбәр итәргә тиеш. Ахыргы җавап депутатка депутатның язма мөрәжәгате алынганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Дәүләт органнары, оешмалар тарафыннан аларның оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмэләр, аларның вазыйфаи затлары тарафыннан депутатларның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарэ органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

Статья 15. Депутат таләбе

1. Депутат яки депутатлар төркеме жирлек башлыгы, жирле үзидарэ органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә жирлек Советы компетенциясенә керә торган мәсьәләләр һәм үзенә депутат эшчэнлеге мәсьәләләре буенча депутат гарызнамәсе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат гарызнамәсе жирлек Советы утырышында язма рәвештә кертелә. Депутат гарызнамәсен рәсмиләштерү Жирлек Советы регламенты нигезендә башкарыла.

3. Депутат таләбе бирелгән орган яисә вазыйфаи зат аңа телдән (Жирлек Советы утырышында) яисә язма рәвештә депутат гарызнамәсен алган көннән 15 көн эчендә җавап бирә.

4. Депутат гарызнамәсе һәм аңа җавап Жирлек Советы утырышында рәислек итүче яисә депутат таләбе мөрәжәгать иткән вазыйфаи зат тарафыннан игълан ителә.

Статья 16. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчэнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы

Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, район Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтэргә; гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итэргә;

2) даими рәвештә, айга кимендә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итэргә;

3) гражданнарның, оешмаларның оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә, ижтимагый берләшмәләренң, дөүлэт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә жаваплар бирергә;

4) очрашуларда турыдан-туры сайлаучылар алдында хисап тотарга, шулай ук үзләренң эшләре турында массакуләм мәгълүмат чаралары аша елына кимендә бер тапкыр чыгыш ясарга;

5) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләренә үтэргә;

6) дөүлэт серен һәм закон тарафыннан саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә аңа танылган гражданнарның абруен һәм абруен кагыла торган белешмәләренә фаш итмәскә.

2. Депутат аңа федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Жирлек уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны үти.

3. Депутат үзенң керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренң) һәм балигь булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә белешмәләр тапшырырга тиеш.

4. Депутат Россия Федерациясенң норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә вазыйфай бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында хәбәр итэргә, шулай ук мондый конфликтны булдырмау яисә жайга салу чараларын күрергә тиеш.

5. Депутат тарафыннан тапшырылган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләр жирле үзидарә органнарының рәсми сайтларында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла һәм (яисә) массакуләм мәгълүмат чараларын муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару өчен бирелә.

5. Әлеге статьяның 3 өлеше нигезендә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр хакында белешмәләренң дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) карары буенча гамәлгә ашырыла.

6. Әлеге статьяның 5 өлеше нигезендә башкарылган тикшерү нәтижәсендә депутатның «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар

(кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп торы турында» 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактларын ачыкланганда, Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы яисә аны тиешле карарны кабул итәргә вәкаләтле җирле үзидарә органына яисә судка башка дисциплинар түләүгә карата куллану турындагы гариза белән мәрәжәгать итә.

7. Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп торы турында» 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны, бурычларны бозган Депутат федераль законнарда һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларында каралган буенча жаваплылык тоты.

Статья 17. Депутат этикасы

1. Җирлек Советы депутаты бурычлы үтәргә депутат этикасы кагыйдәләрен Җирлек Советы тарафыннан раслана, шул исәптән үтәргә түбәндәге йөкләмәләргә депутат:

1) депутат статусын шәхсән яисә аның якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләргә хәл иткәндә җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә йогынты ясау өчен файдаланмаса;

2) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык тәртиптән тыелырга, шулай ук Совет абруена яки абруена зыян китерергә сәләтле низаглы ситуацияләрдән котылырга.;

3) мәнфәгатьләр конфликты - мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы булганда - мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы янаганда - ул вакытта биләгән вазыйфаны биләүче затның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм жайга салу чараларын күрүне күздә тоткан шәхси кызыксынуы (турыдан-туры яисә читләтеп) аның вазыйфай (хезмәт) бурычларын (вәкаләтләргә гамәлгә ашыру) тиешле, объектив һәм берсүзсез үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый ала торган хәлне булдырмаसा;

4) Җирлек Советында билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә;

- 5) депутат эшчэнлегенә бэйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы белешмэләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәүгә бэйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмэләрне фаш итмәскә һәм файдаланмаска;
- б) депутат бурычларын үтәүгә бэйле рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссуда, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) алмаска.

Статья 18. Депутат берләшмәләре (төркемнәр, фракцияләр)

1. Депутатлар даими һәм вакытлы депутат төркемнәренә, фракцияләргә берләшпәргә хокуклы, шулай ук башка депутат берләшмәләре төзәргә мөмкин.
2. Берлектә депутатларның саны, депутат берләшмәсен төркәү тәртибе, Жирлек Советы Регламенты белән билгеләнә..

Статья 19. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәте

1. Жирле үзидарәнең коллегияль органы әгъзасы булган депутат аның Жирлек Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган тулы хокукка ия.
2. Жирлек Советы депутатның сайлау округында, жирлек Советында эше, жирлек Советы, аның карарлары һәм йөкләмәләренә үтәләше турында хәбәрән тыңларга хокуклы.
3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлегә, үзидарә органнарының икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү барышы, депутатның тәнкыйди искәrmәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләренә вәкиллеке органнары эш тәжрибәсен, жәмәгәтчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

Статья 20. Депутат эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре

1. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыруның социаль һәм башка гарантияләре законнар, жирлек Уставы, жирлекнең муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.
2. Депутатлар хокукларының гарантияләре, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларны башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук алар биләгән торак һәм (яки) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар тарафыннан кулланыла торган элемент чараларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм депутат статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән вәкаләтләр вакыты чыккач та, жинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очрақларына кагылмый.

4. Даими нигездә вәкаләтләрән башкаручы Депутат граждән, административ яки жинаять эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеқ очрақларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

Статья 21. Әлеге Нигезләмә таләпләрән үтәмәгән өчен җаваплылык

1. Жирле үзидарә органнарының, оешмаларның вазыйфаи затларының депутатның оештыру-хокукый рәвешләрәнә бәйсез рәвештә законлы таләпләрән үтәмәве йә үз вәкаләтләрән гамәлгә ашыруга каршылыклар тудыруы, шулай ук депутатка алдан ялган мәгълүмат бирү яисә әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән мәгълүмат һәм мөрәжәгәтьләргә җаваплар бирү срокларын һәм тәртибен сакламау, шулай ук әлеге Нигезләмәнен депутатның хезмәт хокуклары гарантияләрән билгели торган нигезләмәләрән бозу Россия Федерациясе законнарында каралган җаваплылыкка китерә.

Статья 22. Депутатка, аның гаилә әгъзаларына һәм башка туганнарға хокуксыз йогынты ясаган өчен җаваплылык

Депутатка, аның гаилә әгъзаларына һәм башка туганнарға депутат эшчәнлеген туктату, аның характерын үзгәртү максатларында күрсәтелгән көчләү яисә көч куллану куркынычы рәвешендә белдерелгән хокуксыз йогынты ясау законнарда каралган җаваплылыкка китерә.

Статья 23. Депутатның намусына һәм абруена кул сузган өчен җаваплылык

Депутатны үз вәкаләтләрән үтәгәндә мәсхәрәләү, шулай ук депутатка карата яла ягу яисә ялган мәгълүмат тарату, депутат эшчәнлегенә турында законнарда каралган җаваплылык китерә.